

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglaš se računsko po tarifu v petim; za neslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zabvale, do maši oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulice Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nifrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upraviteljsko ura Kolino picole hšt. 3. II. nadst. Naročnino in oglaš je plačevati leso Trst. Odprte reklama cije se proste poštnine.

EDINOST
Izdanje po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, petkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, vedno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za en mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.—, . . . 4.50 za pol leta . . . 6.—, . . . 9.— za vsa leta . . . 12.—, . . . 18.—

Naročnino je plačevati naprej za naraščajo brez priložne naročnine se sprava se ozira.

Penzijske številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nvi. izven Trsta po 6 nvi.

Politično in gospodarsko društvo

za Notranjsko.

(Izv. poročilo.)

Dne 31. oktobra t. l. se je osnovalo imenovano društvo s sedežem v Postojni za opa notranjska okraja, Logatec in Postojna. Odobrena pravila posnel je glavni osevatelj društva, bivši deželni poslanec g. Fran Ark o, posestnik v Postojni, po pravih slov. katol. političnega in gospodarskega društva za Korosko. Na osnovno zborovanje vabljani so bili z vabili, glasečimi se na osebo, odlični možje Notranjske brez ozira na domači prepir med „klerikalci“ in „liberalci“. Vabilu odzvalo se je okoli 70 vabljenih mož, nekateri so pisмено in brzojavno javili svoj pristop. Večina pristopivših členov je narodno-naprednega mišljenja, nekaj jih pripada tudi katoliški narodni stranki. Zborovanje vršilo se je sledeče:

Začasni predsednik g. Fran Ark o je otvoril zborovanje in pozval gosp. dra. Dragotina Tre o, odvetnika v Postojni, da pojasni v okvirju pravih namen osnovanega društva in načrt nameravanega delovanja. Gosp. dr. Tre o je v jasnih in poljudnih besedah razvijal prilično nastopac glavnih misli: Notranjska je zanemarjena v narodnem in gospodarskem oziru. Prostemu ljudstvu je treba pouka in pomoči. Ta naloga se da izvršiti z združenimi močmi in čas za to je ravno sedaj ugoden. Volitve, ki so ljudstvo celo podivjale, namesto da bi ga bile razbistrile, so dovršene in upati je, da doživimo daljšo mirno dobo; vsi narodnjaki zedinijo se lahko v složno skupno delo, ker skupnega neopravljenega nujnejega dela je dovolj v različnih političkih in gospodarskih vprašanjih.

V interesu sloge in skupnega delovanja vabi osnovalni odbor vse na resno in plodovito narodno delo, kakor ga izvajajo na primer društvo „Edinost“ v Trstu in druga izvenkranjska društva ter se z ozirom na nujne in pereče dejanske potrebe našega naroda namerava kolikor možno izogibati domačemu prepiru, ki ovira vspe-

nost resnega dela. Z ozirom na ta domači prepir izjavlja v imenu osnovnega odbora: da „prepušča društvo rešitev vprašanja o verski vzgoji in verskem pouku slovenskega naroda radovoljno tistemu faktorju, kakremu v prvi vrsti pristojna — namreč častiti duhovščini z željo, da naj njihovo versko delovanje v cerkvi in izven cerkve obradi najboljšega sadu med našim ljudstvom. Društvo naj si torej v pouk in pomoč ljudstvu izbira v svoje delovanje pred vsem tiste točke narodno-gospodarskega programa, ki se splošnega pomena za naše ljudstvo.

V političnem oziru je treba ljudstvo na Notranjskem narodno prebuditi v nižem kmetijskem in delavskem stanu, ker za narodno vprašanje nima pravega pojma. Le narod, ki je narodno zaveden in probujen v vseh krajih do zadnje kočice in v vseh stanovih do prostega težaka, sme mirno zreti v bodočnost. Dokaz, da temu na Notranjskem še daleč ni tako, je neglede na drugo, Trst, kjer se po veliki večini rod za rodom odtanjujejo našemu narodu tja dospelimi Notranjci.

V tem narodnem vprašanju pričakujemo po vsej naši domovini že dolgo pomoči od družbe sv. Mohora, ki bi naj s primernimi knjigami vzbujala in vzdrževala narodno zavest med ljudstvom, tukaj bi ravno tako, kakor izven kranjske, lahko venko storila duhovščina in učiteljstvo. V tem oziru bode pa tudi društvo lahko blagodejno vplivalo. Naravnost nujno in silno pa je delo na gospodarskem polju. Narodna in gospodarska vprašanja so posvetna vprašanja; vprašanje, kako jih rešiti ugodno za slovenski narod, ni liberalne in ne klerikalno vprašanje. O načinu ugodne rešitve je lahko vsakdo družega osebnega menenja, in zgodovina nas uči, da je v vseh teh vprašanjih najti posredovalne srednje poti. Vkljub udarcu „Slovenca“ po društvu še predno se je ustanovilo isto, je gotovo, da se narodu v prid in korist vedno lahko najdemo in zjedinjimo, ako se bomo hoteli.

Važnejša vprašanja lokalnega pomena za Notranjsko: povzdiga poljedelstva in živinoreje, mlekarstva in siraštva, slabo gospodarstvo z senom

in lesom, pogozdovanje Krassa, gradnje šol in prometnih sredstev, zveze in dotike denarnih zavodov med seboj, pouk ljudstva o uporabi teh zavodov in o novih davčnih in sodnih postavah, ki bodo velikega gospodarskega vpliva zlasti za postojnski okraj, ter splošni pouk našega ljudstva na manjših shodih in po tiskovinah ponuja polja dovolj za vztrajno in marljivo društveno delovanje. Osnovni odbor želi, da se na tem polju najdemo vsi; ako izostanejo semišljeniki danes ne zastopane stranke, potem hočemo se sami potruditi in skrbeti, da poučimo narod. Poučen narod vedel bede hoditi pravo pot, najti močij in sredstev za svoj blagor ter ločiti dobro od slabega.

Oklenimo se torej vsi novoosnovanega društva z ljubeznijo in dobro voljo do dela.

G. kapelan Mlak ar je izjavil, da edinost ni mogoča, ker so isti na poti načelne razlike obeh domačih strank in ker bi novo osnovano društvo po §. 3 l. d. imelo tudi posredovati o državno-zbornih in deželnozbornih volitvah, kjer je vsako združenje nemogoče. Društvo naj bi se bilo osnovalo le kakor gospodarsko društvo, kjer bi se dalo doseči skupno delovanje. Konečno je izjavil, da on govori le v svojem imenu in ne v imenu stranke.

Gosp. kapelanu Mlak arju odgovarja je g. dr. Tre o, da so volitve po vseh navadnih računih tako daleč pred nami, da vendar ni treba imeti sedaj novega volilnega boja pred očmi; društvo za sedaj niti ne bo imelo prilike, da bi izvojevalo ta boj. V dolgi dobi do prihodnje volitve je časa dovolj za mirno delovanje, v ostalem se da pa, zlasti z ozirom na notranjske razmere in število notranjskih poslancev, brez volilnega boja doseči volilna poravnava, ako se postavijo kandidatom možje iz tega in onega tabora, ki imajo zmožnost, dobro volje do dela in srce za narod. Ako se pa ne zjedinjimo, potem je manjkala poštna volja; potem bode odločevala večina in narod bode sodil tem ložje in mirnejše, kolikor razsodnejši bode; poučen narod pojde za tistimi, ki bodo delovali zanj vpešneje in bolj razumno.

PODLISTEK

Samostanka.

(Radov. n.)

Prekrižala je roki na prsih ter skrita za zaveso, zrla na Ivana. Burne jej je tolklo srce, valovito so se jej dvigale prsi, kakor da hočejo raztrgati tanko krilo, ki je objemalo kipeče ude.

„Ko bi me tako ljubila moja mama, moj oče, kakor me ljubi on. On bi dal zame vse, da bi le slutil, kar bi me razveselilo. Tako je pa preč zmenoj. Jedva sem odrastla otroškim krilom ter jela skušati sladkosti življenja, že me proganja in mači vse.“

Pedprla je glavo z rokama ter zrla pred-se.

„Meni je svet odmril, jaz pa njemu. Človek več ali manj. Pogrešal me ne bode ta licemerski svet, pogrešal me ne bode nikdar. Med tihe samostanske zidine! Da!“

Začuli so se zunaj koraki. Nekdo je potrkal na vrata.

„Zlatka, zvezda moja.“

Nič odgovora.

„Zlata!“

Odprla so se vrata. Ustopil je gospod Omsal. V temni, jutranji obleki, siveče lase pokrite z nočno čepico, delal je gospod Omsal jako prij-

ten utis. Stopil je k Zlati, položil jej roko na ramo ter jej poljubil bujne lase.

„Zlata, ne bodi taka. Ubogaj naju!“

Zlata je molčala, le posamični vsikliki so značili notranjo bōl.

„Zlatka!“

„Vedno: Zlata, Zlatka moja, ljubljenec moj! Ko pa pride do tega, da se to vaše dete, kakor me naziva mama, spozabi, da vaju poprosi za novo krilo, priprosto nakitje, moderni klobuček, tedaj ne nazivate otročjo, ker sem vsega lačua, kar vidim pri drugih.“

„Hčerka!“

„Da, da! Bodite brez skibi, ne bodem vaju več nadlegovala. Ne bode vam delala napotja vaša Zlatica. Skrbela bode sama za-se. Ne bode vas mledevala, ne! Ako imate toliko ljubezni zame, za svojega otroka, da — — —“

Zaihtela je na glas.

„Ne govori tako pregrešno, dete! Ne dvomi na najini ljubezni! Prosil sem mater, da te naj usliši. Saj veš, kaka je, pri njej ne izda nič. Petrpi!“

„Vedno govorite tako: potrpi, potrpi, med tem, ko se radujejo moje vrstnice.“

Zakrila je obraz z rokama.

„Ako je mati neomahljiva v svojem sklepu,

sem jaz v svojem. Jaz pojdem, jaz pojdem v samostan. Da, to je moj sklep, to je moja rešitev. Take“.

Zdignila se je z sedeša ter hitela k vratam. Ni več mislala očetovega opominjevanja. Razburjena je hitela naprej. Solze so jej padale nizdolu po licu.

Osupnil je gospod Omsal, ko je slišal iz ust lastne hčerke, da jo je volja odpevedati se vsem svetovnim radostim.

„V samostan“, je ječala. „Sama svoja, nikdo me ne bode mučil.“

Za hip se je spomnila Ivana. Dela je roko na čelo. Nemo sta se jej svetili očesi, zatrti s solzami Stisnila je ustnici.

Turoben „ah“ je bil odgovor sladkim spominom. „Srečno, Ivan, srečen bodi, kamor te zanese noga. Videl me ne bodeš. Odračunila sem z vsem.“

Na mizi je ležal šopek cvetic, katere je prejela nedavno iz njegovih rok. Melaholično je trgala desnica nežne cvete, rfolali so lističi na tla, ona jih ni videla, zdelo se jej je, kakor da je zavlada kruta zima okoli nje, kakor da padajo mrzle snežiuke na tla ter jo zagrebajo v hladni grob.

(Pride še.)

G. Ludovik Špilar iz Št. Petra potrjuje potrebo društva, katerega namen je poučevati ljudstvo in posredovati med strankami. Na današnjem shodu mu manjka sicer nižjega kmetkega stanu, katerega bi morala biti polna dvorana; to se mora doseči na drugih shodih.

G. Ant. Ditrich zavračal je potem osebne nazore g. kapelana Mlakarja, kazaje na edinstvo vsega naroda o priliki zadnjega potresa, o priliki vseslovenskega shoda v Ljubljani in na edinstvo naših zastopnikov v državnem zboru na Dunaju, kjer nas veže vse dejanska potreba, a ločijo nas pa le večinoma osebna nasprotstva.

G. Žnidaršič iz Il. Bistrice je pozdravil novoosnovano društvo in povdarjal njega gospodarski pomen; g. Štefan Primožič pozdravil je društvo v imenu učiteljstva kakor sotrudnika na vzgoji naroda.

Med posamičnimi govori postala je debata sem ter tja ojastra in burna; dva gospoda skrbela sta večkrat za smeh in dobre dvotipe, v ostalem pa je ostalo zborovanje resno in stvarno, tako, da sme mlado društvo biti zadovoljno s prvim zborovanjem. Pokazalo se je, da se da razpravljati stvarno o vsem, ako se hoče. Po nagovoru vršile so se volitve v odbor in vpisovanje členov.

Odbornikom so bili izvoljeni: gg. Fran Arko, Anton Ditrich, dr. Treo (Postojna), Valentič Ivan (Bistrica), Šerko Fran (Cerknica), Sibera Ivan (Logatec), Petasche Fran (Lož), Kavčič Filip (Senožče), Božič Ivan (Vipava); namestnikom: Dekleva Leopold iz Buj, Kraigher Alojz iz Postojne, Medica Matevž iz Št. Petra, Pikel Gregor iz Postojne in Špilar Ludvik iz Št. Petra.

Po lepem pozdravu g. Šviglja zaključil je zborovanje predsednik Arko. Društvu je pristopilo do sedaj 72 členov z določeno letno udnino 50 nč. Društveni odbor prične takoj svoje delovanje ter se obrača s tem do Notranjcev z vabilom, da pristopijo društvu kakor člani. Glede na to, da bo de početkom dosti stroškov, pa apelujemo že tukaj na vse one, ki to lahko storijo, da vplačajo radovoljno višje prispevke, da se s tem ustanovi nekak društveni zaklad in omogoči uspešno delovanje.

Odbor pot. in gosp. društva na Notranjskem.

Mi se veselimo novega društva, ker se veselimo sploh vsakega pojavnosti, ki nam priča, da se vzbuja briga za povzdigo naše gospodarske organizacije in za povspenjanje racionalnega gospodarstva. Tega vendar ne treba povdarjati, da brez pouka v racionalnem gospodarstvu ne more biti blagostanja; narod beračev in samih ubožcev ni bil še nikdar narod značajev. Na razvalinah ni smeti iskati političke in narodne zrelosti. In posebno narod po logaškem in postojinskem okraju je potreben pouka v gospodarstvu. Pomislimo le na njega zemljepisno lego. Blizu Trsta je, blizu mesta se svetovno trgovino. Ugodno je to. Že sedaj so ti kraji v živi in neprestani gospodarski in kupčijski dotiki s Trstom. Skoro izključljivo le-sem privaja to ljudstvo svoje pridelke. Ali kako malo koristi ima navadno od vsega svojega truda, Zakaj? Zato, ker ni pouka, ker ljudstvo ne ume izkoristiti razmer, ker nedostaja vsakršne organizacije.

Program novemu društvu je lep in mu ni moči prigovarjati. Seveda smo napisali to v menenju, da se bo de tudi izvrševal v istem duhu kakor je sestavljen. Vsakako bi morali obžalovati, ako bi se aglasila principijelna nezaupnost, še predno je društvo začelo delovati, dokler torej ni postala za to. Tudi to morda ni pogreška, da se program dotika tudi volitev. Morda, morda — kdo ne bi želel tega?! — bi moglo društvo posredovati tudi o volitvah v smislu pomirjenja in zloge mej strankami na Kranjskem. Nam bi se videla taka naloga celo idejalna. Rodoljubi smo menda vsi. In borba sama ne sebi menda ni konečni cilj in svrha nobenemu izmed nas, ampak po naših skromnih nazorih mora biti konečna svrha vsakemu poštenemu boju — mir!

V tem zmielu pozdravljamo novo društvo.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 8. novembra 1897.

Državni zbor. V zadnjem poročilu smo ostavili zbornico poslancev ob 2. popolnoči, ko je nehal govoriti dr. Lueger in se je vsprejel predlog, da je zaključiti razpravo o nagodbenem provizoriju. Generalnima govornikoma sta bila izvoljena: za

večino Čeh dr. Engel, za manjšino Nemeč Prade. Prvi je govoril jako kratko, komaj pol ure. Drugi je bil seveda dolg, jako dolg. Nehal je govoriti o 5 uri 30 minut zjutraj. Potem so se pripravili do 8. ure o načinu glasovanja. Glasovanje samo je trajalo do 9. ure, ko je objavil podpredsednik Abrahamovič, da je zbornica sklenila, da se nagodbeni provizorij izroči proračunskemu odseku.

O tej znameniti seji poročajo listi: Avstrijski parlament še ni videl take debate; ni še videl in čul takih prizorov, takega razgrajanja, takih bahanalij, takih zasramovanj. Ti prizori in spopadi so bili tako gnusni, da so se oddahnili celo Nemci — v kolikor so si še ohranili čuta dostojnosti — ko je bila stvar rešena.

Mnogo zasluge na tem, da so ugnali Schönenerjance, imajo krščanski socialisti, ki so jeli zbijati klin s klinom. To je baje kar usupnilo Wolfa in Schönenerja, da se je kdo pokazal še sr ditejega, nego sta ona dva. In res so bile najtežjega kalibra psovke, ki so jih metali krščanski socialisti na četo Schönenerjevo. To je pomagalo; med govorom Luegerjevim so Schönenerjanci zbežali z dvorane in Lueger je vskliknil ob splošni veselosti: „Ali nisem rekel, da ne vzdrže brez piva niti jedno uro, in ako bi šlo vse nemštvo pod zlo valed tega!“

Spleh se je večina Nem. držala bolj rezervirano in je prepustila le tešnim somišljenikom Schönenerjevim težko „delo“ reševanja nemštva. Sramovali so se menda vendar teh surovosti. Žalostno le, da se niso sramovali že davno.

K položaju. Trompet glasovi so potihnili celo v „Neue Freie Presse“. Mesto zmagosvestnih klicev iz zadnih dni, toži danes rečeni list na surovosti — antisemitov in omenja celo pohvalno drugih strank, ki so baje jednoglasno obsojali surovosti antisemitov v minoli noči. Daleč proč od nas misel, da so bili vskliki, katerimi so antisemiti obsipali Schönenerjance, dostojni parlamenta; ne, mi bi jih ne slišali radi niti v beznici. Ali ko čujemo, da se „N. F. Pr.“ zgraža na surovostih v parlamentu, zdi se nam tako, kakor da bi se stara vlačuga, tičeča v kloaki popolne morane popacenosti, zgrazala na pokvarjenosti tega sveta. Antisemitje so bili surovi do skrajnosti, ali oni niso storili družega, nego posnemali se vzglede Schönenerja in Wolfa, katere izgledje je navdušeno proslavljala ravno „N. Freie Presse.“

Ako je torej ta list danes ubral elegično struno, je to le dekaz, da ga obhaja slutnja, da obstrukcija zaigra partijo. Tudi to menda ni ostalo brez utisa na židovske glasilce, ker se je uverilo na svojo žalest, da je večina trša in kompaktnejša kost, nego je imela obstrukcija v proračunu. Ako pa se je večina tako vrolo držala celo sedaj, ke vlada nezadovoljnost malone v vseh nje skupinah, kaj bi bilo še le, da se je grof Badeni s prvega začetka lojalno naslonil na to večino in da je po možnosti zadovoljil vse nje dele?! Večina se je pokazala zmežno za akcije; sedaj bi bilo na grofu Badeniju, da izvede posledice iz tega spoznanja in — Schönener in Wolf sta nehala terorizovati naš parlament, zastupljati javno šivljenje, zasramovati avstrijske narode in groziti — kroni. Ali so morda taka razmišljanja dovedla „N. F. P.“ do tega, da je ubrala elegično struno?!

Po našem menenju se je dokaj zbistrilo razmerje po večrajnji zmagi večine in po grdih dogodkih v noči med letrtkom in petkom. Grof Badeni nima poti pred seboj na izbiro. Razpnečenje zbornice ne bi mu pomoglo ker ne bi doneslo znatnih sprememb. Ako pa hoče vladati sedanjemu zbornico, potem naj stori svojo dolžnost, kakor je je storila večina, ki je šla (iz ozirov na zadrego, v kateri se nahaja država) do skrajnega v samozatajevanju.

Dopolnilna volitev v deželni zbor Kranjski v okraju Vipava-Idrija. Dne 16. t. m. bo de volitev naslednika pokojnemu poslancu Matevžu Lavrenčiču. Za to volitev se je vnela živahna agitacija na obeh straneh. Minole nedelje je bil v Vipavi shod, na katerem sta govorila gosp. dr. Tavčar in gosp. Ivan Božič.

Gospod doktor je govoril v imenu narodne stranke, gospod Ivan Božič je razvil svoj program.

O govoru dra. Tavčarja moramo povedati na ravnost, da nam ni ugajal in da obžalujemo, da se je izustil. Petijot je sicer imenitna tekočina, ali toliko vredna ni, da bi prvak stranke,

ki ima toliko zaslug za razvoj in napredek naroda kar polival žnjo ves narodni program. Toda, nikar ne mislite, da hočemo zagovarjati petijot in „Vipavsko vinarsko zadrugo!“ Proti takemu domnevanju se moramo zavarevati najodločneje. Ali mi smo pričakovali, da bo de gospod doktor razvil program narodne stranke, da svojim poznanim govorniškim darom dokaže tudi nasprotni mu stranki, da narodna stranka ni taka, kakor govore o njej, da ima svoj program, da je ta program dober, da je zasnovan primerno potrebam naroda slovenskega. S tem bi bil najbolje razorožil svoje nasprotnike. Tega smo smeli pričakovati od gospoda doktorja tem bolj, ker je bilo menda to prvokrat, da je prvak narodne stranke govoril Vipavskim rodoljubem. Lepo, v pozitivnih oblikah razvit program bi nas bil zanimal velike bolj, nego vipavski petijot in pa vprašanje, kako vino pije duhovniki po vipavski dolini? Ti ljubi Bog, ako bi se hoteli spuščati v taka raziskovanja, prišli bi morda do groznega zaključka, da je tudi profesorjev in — odvetnikov, ki ne pijejo ravno najslabšega.

Gospod dr. Tavčar je sicer rekel, da hoče spregovoriti o programu narodne stranke, najprej v narodnem in potem v gospodarskem pogledu. Ali kaj smo čuli? Le to, kaj ne bi smela delati duhovščina in kar vendar dela! Za božje voljo, ali je to ves program narodne stranke? Ni jedne besede ni bilo o pozitivnem narodnem programu stranke, kateri pripada govornik.

Naravnost zgrozili pa smo se na izreku, da duhovnik ima v cerkvi toliko posla, da se mu ni treba utikati v naše posvetne stvari. Ali g. doktor: to isto govore slovenski socialisti! Razlika bi bila tu le ta, da iz ust socialista kaže ta beseda le o doslednosti, kajti naši socialisti načelno zanikujejo načelo narodnosti. Ali narodna stranka!

Gospodo, ki so ploskali temu vskliku dra. Tavčarja, bi prosili le, da bi malce pomislili, kaj bi bilo z narodom našim po obmejnih pokrajinah, zlasti pa v izmučeni Istri, ako bi uveljavili načelo, da se duhovnik ne sme utikati v posvetne stvari? Pomislili naj bi malce, in kmalu bi prišli de uverjenja, da po izvajanju tega načela bi v par letih prišli do tja, da bi po obmejnih pokrajinah res kmalu bili naši le — grobovi! In potem — ako je le količkaj rodoljubja v njih — zgrazali bi se i oni na načelu, ki bi pomenilo — ako bi je hoteli uveljaviti — začetek koncu obstanka naše narodne ukupnosti!

Odgovor, da je govornik govoril le za Kranjsko, ne velja. Kje je tista sila, ki bi mogla omejevati ideje po deželnih mejah? To upliva na široko in upliva — pogubno! Kakor slana more taki pojavi veselje do dela tam, kjer se rodoljubi vseh stanovi zložno in pogumom obupnosti, in morda tudi poslednjimi silami bore za ostanek naroda. In menimo, da ravno prvaku narodne stranke bi bila v prvi vrsti dolžnost, da s jednim očesom neprestano gleda preko mej dežele kranjske.

Vrhu tega je imel govornik prelep izgled na gosp. Božiču, ki je varoval svoje stališče, ne da bi odbijal In g. Božič je gotovo istotako zvest svojim načelom, kakor gosp. dr. Tavčar. Duhovščina je gotovo tudi danes — kakor je bila pred shodom — nasprotnica Božiču, ali uverjeni smo, da ne odreče priznanja njegevi treznosti. Gospod Božič je pokazal, kako se govori s političnimi nasprotniki.

Kar se dostaje kandidature Božičeve, nam ne preostaje družega, nego da ponovimo besede, ki smo jih napisali dne 8. novembra 1895. povodom splošnih deželnozborskih volitev na Kranjskem in s katerimi smo priporočali to kandidaturo, ker se nam vidi g. Božič — kakor inteligentna mož in praktičen kmetovalec sajedno — najsposobnejši za povspenjanje rešenja raznih gospodarskih nalog; nalog, ki se morajo rešiti, ako nočemo, da popolnoma prepade gospodarski, lepa sicer, teda od deželnega zastopa kranjskega grozne zanemarjena, in valed neprestanih neugod malone — gladna vipavska dolina.

Nemški učenjak in nemški duhovnik. Pod tem naslovom ima praška „Politik“ notico, v kateri prinaša besede solnograškega stolnega popovednika, ki jih je isti nedavno govoril v Solnogradu; duhovnik, imenom Perkmann pravi: „Nemški

Dalje v prilogi.

narod ni postal velik ob malenkostnih bojih z drugimi narodi. Veliki nemški duh je v vseh dobah poznal le ljubezen in potrpljenje (?) nasproti drugim narodom in zato je mogel izvršiti tako velikanska dela, kakoršna poznamo iz zgodovine našega naroda. Zato tudi je nemški duh močno na se potegnil druge narodnosti, od katerih nekatere so se rade kar potopile v njem. Toda liberalizem je začel podirati, kar je sezidalo bratoljubje. Liberalizem je z nizkimi sredstvi nestrpnosti pobijal pravice družih narodnosti. Pred liberalizmom je zbežala z nemškega naroda bratska nesebična ljubezen; liberalizem, kakor zistem gole sebičnosti, pa ni mogel ničesar pridobiti nemškemu narodu, marveč on je še le odbijal od sebe, kar je nameraval pridobiti. Pod praporom „razširjenja nemške kulture“ se je vnel boj, kateri je rabil najnevarnejše orožje nasproti slabjšim narodom. To orožje pak je samo ranilo in razdražilo nasprotnika. Vsled tega je le-ta postal jednaka moč, postal je pravcati tekmeč v nastalem narodnostnem boju. Zatorej je ni druge rešilne poti za nemško ljudstvo iz tega boja, nego da se povrne nazaj k staremu dobremu nemškemu duhu ter da opusti nizke svoje namene“.

Kako vse drugače zveni to, pravi „Politik“, nego pa pismo učenjaka, ki govori samo o „peti“! Tudi mi moramo priznati resničnost teh dubovskih besedij, dasi iz njih prav rahlo zveni želja, da nemški narod potopi v sebi druge narodnosti, četudi le potem „človekoljubja in nesebične bratske ljubezni“. No, upamo pa, da bi ob današnji narodni zavesti Slovanov nasvet duhovnika Perkmana le koristil obema narodnostima, ako bi se hotel ravnati po njem — nemški duh.

Nemški in ruski glasovi o avstrijski politiki. Dogodki v avstrijskem parlamentu odmevajo tudi v inozemstvu, v prvo seveda v državah, ki so po narodnosti svojih plemen sorodne z našo monarhijo. Glasovi iz Nemčije so nam zadostno znani, zatorej ni, da bi jih premlevali v jedriner, — vsi zmerai, oziroma resni nemški listi svare avstrijske prusofle pred politiko, kakoršno so nastopili in jo tirajo dalje, zavedeni po svoji slepoti ali po šovinističnem nagonu. Najsilneje svare pred to politiko, pogubno za nemško narodnost v Avstriji, listi, ki zajemajo inspiracije iz Bismarckovih krogov. Ti listi vsi soglašajo v misli, da se pomen trozveze ne sme zlorabljati v to, da bi se vmešavala jedna država v stvari druge zavezne države in da se zlasti ne sme netiti plamen, ki bi utegnil postati usodepoln za obe državi.

Nekako drugače pa pišejo listi v „barbarski“ Rusiji. „Novoje Vremja“ je v nekaki proroki slutnji, a tudi morda v diplomatski finocutnosti izrekla menenje, da v avstrijskem parlamentu pač pride še do raznih viharjev zaradi razodbenega provizorija, da pa Badenijevo ministerstvo in slovansko-konservativna večina dospeta konečno na svoj cilj, t. j.: zbornica vsprejme predlog in vlada dobode priliko, da ali odgodi zasedanje, ali pa razpusti zbornico. Nemška opozicija si ne koristi prav nič svojim postopanjem, marveč bode kompromitovala pred javnostjo samo sebe in svojo stvar in stori več dobrega svojim političnim nasprotnikom, nego jim storiti hoče. Čim bolj bodo razsajali parlamentarni bašibozuki a la Wolf, tem jasneje bode prepričanje, da tako ne more več dalje, ako nočejo, da se popolnoma izjalovi parlamentarni red, na katerem sloni sedanja avstrijska konstitucija.

„Novosti“ gredo celo dalje za jeden korak. Pišejo: „Avstrijska vlada se pokori sedaj za napako, katero je zagrešila leta 1867 s tem, da je v slovanski državi tako bogato sipala Nemcem v naročje razne privilegije. Prej ali slej je moralo priti do spora mej slovansko večino in nemško manjšino. Zdaj zamore rešiti Avstrijo samo to, da svojim slovauskim narodom podeli vse pravice v polni meri“.

Iz teh poročil je sklepati, da tam zunaj gledajo naše stvari jasneje, nego pa se to godi pri nas doma v megli zamotanih razmer. Prav bi bilo, da bi se v prepričanem hujih in popolnoma ne potrebnih konfliktov izvršile pri nas stvari tako, kakor jih smatrajo resni državniki tam zunaj za jedino možne in praktične. To je zdaj gotovo: Avstrija stoji pred tribunalom svetovnega sedstva.

Goluhovski v Italiji. Minister Goluhovsky

je odpotoval včeraj v Monzo, da se predstavi tam kralju italijanskemu. Mnogi pripisujejo temu potovanju veliko politično važnost, drugi trdijo nasprotno. Jedni menijo, da je to potovanje v zvezi s stališčem Italije v trozvezi, drugi menije, da je to le navaden čin običajne njudnosti. Češ, Goluhovski je že nad dve leti v službi kakor vnanji minister Avstro-Ogerske, a se še ni predstavil dvoru italijanskemu. V Italiji da so že neljubo opazali to zamudo.

Kje je resnica?

Monsen apostelj Madjarov. Mož se hoče proslaviti, to jest faktum! Zdaj že piše zopet Madjarom! „Budapesti Hirap“ ima njegovo pisano svarilo, v katerem opozarja Madjare, da bi prišla njih samostalnost v največjo nevarnost, če bi vladal v državi cesar kakor ogerski in češki kralj, da jim torej veleva že zdravi egoizem, da morajo podpirati Nemce z vso silo. Ali ni nobene dostojne kletke, da bi zaprli vanjo tega — „leva“?

Avstrijski poslanci v Berlinu. Berlinske „Polit. Nachrichten“ izjavljajo, da hoče vlada zabraniti udeležbo avstrijskih poslancev na shodu vsenemske zveze v Berlinu z uporabljenjem policije za tujce.

Različne vesti.

Tržaški mestni svet je imel sinoči svojo zapupno sejo. Počila je struna, ki se je bila napela, radi vodovodaega vprašanja. Oni svetovalci — zaplečniki „Indipendentovi“ —, ki so razjarjeni, da je Nemeč Smreker imenovan projektantom za vodovod, so podali svojo ostavko. Na čelu tem je seveda slavoznani Spadoni z obema Rascevicema ob boku. Dotična dvadajstovica izjavlja v svojem pismu do župana, da ne morejo nositi odgovornosti, spojene z imenovanjem tehnika Smrekerja. No, jedini resnični uzrok je le, da je Smreker — Nemeč! Kaj poreče k temu najnovejši zaveznik „Indipendetejev“ na Dunaju, deroči nemški volk? Župan si je (po stari in lepi navadi) izprosil dovoljenje, da sme posredovati pri demisionistih, da bi umaknili odpoved. Na to sta poskusila še enkrat Piccoli in Bratos, da bi pedložila poleno Smrekerju, pa ni šlo in vsprejeli so se predlogi komisije potem, ko se je izjavil za iste tudi svetovalec Dollenz.

Kdo bo nadškof goriški? Laški listi so razpravljali o tem vprašanju na dolgo in široko ter so zatrjevali v pozitivni obliki, da je goriškimi nadškofom že imenovan poreško-puljski škof magr. Flapp (milostrljivi gospod Flapp je baje dobival že brzojavnih čestitk na imenovanju), na njegovo mesto v Poreč pa da pride prošt Jordan. Mi smo takoj v početku smatrali vsa ta zatrjevanja za tendenciozna, razširjena z namenom, da bi se z istimi morda uplivalo na imenovanje ali celo pospešilo poslednje v smislu teh poročil, po pogovoru „česar želiš, to rad veruješ“. Zaradi tega se tudi nismo hoteli baviti se stvarjo, dokler nimamo boljšega prepričanja o tem, kakor so zatrjevanja izvestnih listov. No, danes že smemo reči, da smo prav pogodili, kajti tudi zadaja „Seča“ trdi, da monsgr. dr. Flapp nikakor še ni imenovan nadškofom in metropolitom goriškim. Da, kakor nas obvešča omenjeni list, govore veljavni in merodajni krogi, da monsgr. Flapp sploh ne bo imenovan za to važno mesto, razun v slučaju, da merodajni činitelji dunajski eno govore, drugo mislijo in tretjo storé. A soditi po besedah teh krogov, dr. Flapp ne bo nadškof goriški.

V tržaškem „Piccolo“ pa se je že vozil „nekdo“ iz Rovinja v Trst in je mej vožnjo slišal besede iz ust dr. Flappu zelo blizo stoječih oseb, da je isti že imenovan nadškofom goriškim. Tudi ni pozabil dostaviti tisti „nekdo“, da se s tem izpolni jedna že dolgo gojenih njegovih sanj. — No, v „Piccolo“ rad nastopa kakov „nekdo“, ki se „vozi“ in govori o dolgo gojenih „sanjah“, ako pa denemo tega „nekdo“ na tehtnico resnice in laži, tedaj je navadno, da je obveljala teža resnice, „Piccolova“ skledica pa je zdrknula tje v zrak, da je odletela laž daleč kam tje na kup drugih „Piccolovih“ lažij.

„Reichswehr“ in „Piccolo“ na delu. V oficijoznem listu dunajskem in v tržaškem „Piccolo“ so imeli včeraj veliko „pranje“. Mučno delo to, ali potrebno. Med tema dvema listoma je bilo še ne davno temu tako razmerje, o katerem ne bi hoteli trditi, da je bilo posebno podobno ljubavnim

odnošajem. Sedaj pa sta se našla na — pranju! Ni čuda, saj jima je pripadla velika naloga, da pereta „velike može!“ Pereta, da jima pot lje z obraza, pereta, kjer zlobno maža zlobaj „Indipendente“.

Kakor znano, je najradikalnejši med radikalnimi listi, ravnokar imenovani „Indipendente“, nekam neprijetno za petami gospodi lastnim državnim poslancem. Sosebno grd madež se vidi gori imenovanima listoma oni, ki ga je provzročil „Indipendente“ svojo, prav gotovo zlobno opazko, da so razmere v italijanskem klubu prav tako konfusne, kakor v avstrijskem parlamentu. Konfusnost! Ali ni to grd madež?! Le ukup torej, perice!

„Reichswehr“ in „Piccolo“ pereta — prva seveda z opazko, da ji je pranje prišlo iz italijanskega kluba:

Vsa opozicija „Indipendentova“ izvira iz osebnih motivov. Diference, ki so navstale v mestnem zboru tržaškem, so se zanesle v javnost in se izkoriščajo za akcijo proti vsem poslancem. Toda oni, ki poznajo razmere v parlamentu, umejo tudi vedenje italijanskih poslancev. Le oni, ki zajemajo iz pristranskih poročil tržaških listov, si morejo domisljati, da je italijanski klub spremenil barvo. Klub da stoji še danes na istem stališču, kakor o otvorjenju državnega zbora.

Sedaj pa čujmo kako — perice označajo to stališče:

„Takrat se klub — iz lastnega prepričanja — ni pridružil ne večini, in ne opoziciji. Menil pa je, da se skoro zbitre oduošaji. To se ni zgodilo in vsled tega stoji klub še danes kakor srednja stranka: objektivni do večine, objektivni do manjšine in objektivni do vlade. To sicer ni lahka naloga, ker zlasti iz Trentina prihajajo glasovi, zahtevajoči, da naj se klub pridruži večini. Tam ne morejo umeti razburjenja Nemcev radi jezikovnih naredeb, ko so vendar v Trentinu, dokler so gospodovali Nemci, vladali tam samimi naredbami. Videti je torej, da imajo Italijani jake težavno stališče; vendar ne odstopijo od tega, kar so: srednja stranka!“

Perice, oddahnite se! Potrudite se se počeno, da bi očistile grde madeže, in vaša krivda ni, ako je perilo še vedno umazano. Saj to ravno jezi nezadovoljneže, da je italijanski klub postal predmetom smešnosti, ker nima barve, ker se v odločilnih trenutkih skriva po grmičevju, ker bi hotel imeti prijateljev na obeh straneh. Objektivni da je italijanski klub na vse strani? Pojte no, saj se poznamo! Ne, ni res! Ni res, da ga objektivnost postavlja na stališče „srednje stranke“, ampak — strah. Vi da bi bili objektivni do Slovanov? Vi da bi bili objektivni do — avstrijske vlade?! Še enkrat: pojte no, objektivni niste, ampak bojite se večine, bojite se manjšine in najbolj se bojite vlade!! Nekaka srednja stranka ste pa res! Vrtite se namreč sredi vrtinca, obračate se kakor ravno pihlja sapa in delate poklene tja, kakor so vas ravno zasukali dogodjaji.

Mi ne vemo, da-li je to „stališče“ res toli težavno, to pa vemo, da ne imponuje nikomur!

Naj se trudijo torej perice kolikor hočejo, resni ljudje so si že davno ustvarili sodbo, da je perilo italijanskega kluba jako umazano.

Še nekaj moramo pribiti, kar so pripoznale perice: da poročila tržaških listov so le malo kedaj poštena.

Pribito bodi to, ker se mnogokatera akcija proti Slovincem tudi od vladne strani — v Trstu in v parlamentu na Dunaju — opira na taka poročila.

Hvala vam, perice! To pripoznanje je vašega pranja najbolji del!

23 številka „Slovenke“ je izšla. Vsebinska tega izbornega lista je sledeča: 1. Med grobovi... (pesem) Kristina. 2. Prva sreča. Povest. Ruski spisala M. Krestovska, prevel Adolf Pahár. 3. Meni se zdi... (pesem) Anton Medved. 4. O psihologiji Layre Marholmve. Po nemškem poslov. Marica II. 5. Materi za god (pesem) Marica II. 6. Miali nate, (pesem) Rajko. 7. Iz dr. Dežmanovih spisov. Napisala Marica. 8. Smehlaj se mi! (pesem) Kristina. 9. Junastvo (pesem) Marica II. 10. Besanske vile. Spisala Antonija Kobler. 11. Denar in sreča. Povest. Spisala Marica. 12. Književnost in umetnost. Raznoterosti. Ta jedina revija slovenskega ženstva tako vrlo napreduje, da si smemo Slovenci iz srca čestitati na tej lepi pridobitvi na polju de-

mače književnosti, zajedno pa biti hvaležni na izbornem vodstvu njega urednice in požrtvovalnem žaru nje sotrudnic in sotrudnikov.

Slovenska sprejemnica „v bratovščino sv. krščanskega nauka kranjskega v Trstu“ iz leta 1775. V farni knjižnici na Opčinah se nahaja nastopna, zanimiva tiskana sprejemnica:

Dones ta 19 Dan tega Melsza Febra. v Letu 1775 Je Francisca Schenzzouka V' shtivilu nashih v' Christofsu Lubefnivih Braton Inu Sefter te zhaftitlive Bratoushine S. Kerfianskiga Nauka Crainskiga v' Terfii gori ufet (ufeta) inu skufti to je us'fih Duhouskih Gnad, inu Odputtkou, katiri fo te S. Bratonichine od Rimskih papeshou guadlivu, inu milottou dodeleni, vreden poston, (vredna postala) Sraventega se usfakatirimu na fusine da, de ta Zegelz po smerti se more temu zhaftitlivimu Duhouskim Uzheniku, ali Gospudi Rectorju od te S. Bratoushine nafai poslat, da se bude potlei od nsh Braton, inu Sefter v' kupeli ta molitou fa negovo Dusho opravila, inu te svete Mashe brale, kadre se tudi fa shive bero. Patrona te Svete Bratoushine je Mati Boshja od Objeskajna, fatega volo se tifti Dan Igudei dershi ena peita Masha, inu Prediga, v' Nedele pak katira pade potem S. Gudi Prezessya po M'ista grede, h te je us'f'k Brat, inu feltra provablen prit, inu Bode posebne Odputtke ladubou, kir bude te otroke hkeftianskimu Nauku klizou, inu perpelou, inu stemi G. Boga profsou fa pogmireine te S. Bratoushine katira fa drugi sil, inu konz ne gori postaulena, koker de bita zhlovek sad'fti poduozen v' skriunustach te S. kath: Rimske Vyre bul bruman shivu, inu f'ye Duschi svelizhaine dostegou katiru namulim dostezhi dodeli Buh ozba, Buh, Sya, Buh S. Dub. Danu v' Terfii koker Sgorej.

Valentin Ulla Vic: Cur: inu Congreg:

Predsed.

Giorgio Urbas

P: Josephus Kozian

Pripomniti moramo, da kar je na izvirniku pisano, je tu tiskano kurzivnimi črkami.

Tako je bilo pred 122 leti v Trstu in v tržaški okolici.

Kako pa je dan danes?!

Škofovska posvetovanja. Dne 16. t. m. se prično na Dunaju seje ožjega odbora avstrijskih škofov. Splosna posvetovanja pa prično dne 23. t. m.

Bralno in pevsko društvo „Slavec“ v Ricmanjih bude imelo jutri v nedeljo ob 4. uri popoldne društveno zabavo v prostorih g. Petra Kureta. Daje se to na znanje vsem udom in prijateljem petja in napredka.

„Slov. pevsko društvo“ naznanja pevecem in pevkam, da prihodnji torek, dne 9. t. m. ob navadni uri svečer prično zopet pevske vaje.

Izpred sodišča. Martin Gregorič iz Brguda je dobil 4 mesece ječe zaradi telesnega poškodovanja in mora plačati 120 gl. odškodninske poškodovancu Africu. Gregorič in Afric sta se bila nekaj sprla in zaključek prepiru je bila tako močna klofata, da je ne le poškodovala Africa, ampak bude tudi Gregorič pošteno občutil posledice te klofate.

Družba Judakov. Na Angleškem je družba ljudi, katera živi po načinu znanih metodistov, a ima še to posebnost, da se člani družbe zdravijo s pokladijem rok in maziljenjem z oljem v vseh slučajih bolezn. Neki člen družbe je imel jetiko, pa je razodel nekega dne svojim tovarišem, da se mu je prikazal Gospod in ga nagovoril z besedami 14. stihja, 5. članek knjige sv. Jakoba: „Ako je kdo izmed vas bolan, pokliči k sebi najstarejše svoje občane, da molijo pri tebi in te maziljo oljem v imenu Gospodovem“. In zgodilo se je čudo! Bolnika so nesli v cerkev ter ondi storili po besedah sv. knjige in bolnik je ozdravel in bil zopet krepak tako, da je mogel 12 milj daleč potovati vsaki dan.

Italijanski darovi Meneliku Iz Rima poročajo, da prinese novi italijanski zastopnik na dvoru v Addis-Abebi, stotnik Cicco di Cola, dragocenih daril cesarju Meneliku. Mej temi darili je krasen meč, odičen z dragocenim nakitom in več srebrnih in zlatih posod ter drugih dragih malenkostij. Cesarica Taitu dobode lep harmonijum, ker je baje muzikalčna. To bude veselja na dvoru Menelikovem, kadar dospje tija z darili gospod Cicco di Cola, poslanik italijanski! Po rvavih praskah se obsipljejo z darili.

Mazzinijev izrek. Ta izrek bi morali sicer prinašati vsi avstrijski slovanski časniki kakor „otto“ na čelu člankov, nekako v istem smislu, kakor so postavljali stari Egipčani v svoje pojednice mrtvaško lobanjo. Ta lobanja je namreč čisto spominjala na smrt in jih vspehujala na — uživanje življenja. Mazzinijev izrek se glasi: „Naše društvo ima med drugim odslej pred vsem delati na to, da se Avstrija razruši; to se pa doseže naj laglje, ako se avstrijski narodi naščujejo drug na drugega ter spravijo med seboj v sovraštvo na smrt“.

Zanimiva okrožnica. Na Francoskem so jeli nabirati darove za bežne brate v Alzaciji in Lotaringiji, katerim je pobila toča in so trpeli škodo vsled velikih povodenj. Ker pa so bili uspehi nabiranja dosedaj le neznatni in je o tem težl znani pisatelj Francois Copée v nekem članku, sestavil so posebno okrožnico, katero razpošiljajo sedaj med narod. Na okrožnici so označena štiri vprašanja, ki se glase:

1. Ali so se že pomirila naša srca zaradi pogodbe v Frankobrodu?

2. Ali mislimo že manje na Alzacijo in Lotaringijo, čeravno se proti nasvetu Gambette govori jako mnogo v nas o teh provincijah?

3. Ali smatramo za možno, da nastopi trenotek, ko bude nam Francozom veljala vojna z leta 1870—1871 samo še kakor zgodovinski dogodek?

4. Ali bi se odobrvala vojna mej Francozi, ako bi se hipoma vnela mej našo državo in Nemčijo?

Š to okrožnico bočejo razpošiljalci iste vzbuditi sočutje naroda za elementarno ponosrečene sobrate v izgubljenih provincijah.

Jako zanimivo! Zadnji viharni ponočni seji v avstrijski zbornici poslancev sta prisustvovala v loži žurnalistov dva moža svetovne slave, namreč ameriški pesnik in pisatelj Mark Twain in ruski slikar Vereščagin. Poslednji je napravil več skic o prizorih mej poslanci in je rekel, da ima utis, kakor bi bila nastala revolucija. „Slavna“ pa je le ta avstrijska zbornica, nai reč ki, kar hoče!

Državna loterija. Dne 16. decembra t. l. bude zrebhanje XIX. državne loterije za vojaške dobrodelne namene. Mnogoobsežni načrt igri obsega 7278 izdatnih dobitkov v gotovem denarju. Glavni dobitek znaša 150.000 kron. Mogoče je torej kupiti si za 2 gl. — toliko stane jedna srečka — lepo premoženje. Dobitki se bodo izplačevali le v gotovem denarju in sicer pod jamstvom države.

Najnovejše vesti.

Gorica 6. Škofjski kapelan Bronzin v Poreču je priobčil listu „Eco del Litorale“, da tam ni ničesar znano, da bi bil škof Flapp imenovan nadškofom v Gorici.

Dunaj 6. „Wiener Zeitung“ objavlja, da je dovolilo Njegovo Veličanstvo, da se prijavi Najviše prizn nje namestniku viteza Rinaldiniju za zasluge poslednjega za avstrijsko družba belega križa.

Rim 6. List „Opinione“ piše o obisku grofa Goluchovskega v Monzi, da ta obisk ne obeta in ne donasa ničesar novega ter se ne dotika mejnarodnega položaja. Vendar tudi ta obisk utrdi še bolj jamstva za ohranitev miru.

Zobobol olajšujejo zebne kapljice lekarja Piccolija v Ljublan (Dunajska cesta) katere so bile odlikovane z Najvišjim priznanjem Nj. c. in k. Via prajane gospe prestolonaslednice-udove nadvojvodnje **Stefanija** Stoklenica velja 20 kr.

Rojaki! Spomnite se družbe sv. Cirila in Metoda.

Izjava.

Ker sem jaz Jože Ota pok. Jožeta, posestnik v Kroglah štev. 4, razžalil na časti čistitega gospoda Ljudevita Vodopivca, župnika v Boljuncu, obžalujem, da sem to storil, ga prosim javno odpuščenja, preklicujem, kar sem slabega govoril o njemu in izjavljam, da je to, kar sem govoril o njem, neresenično.

V Kopru, dne 5. novembra 1897.

Jože Ota pok. Jožeta

po meni dr. Matej Protner l. r. kakor pričla Ivan Slavec l. r., pričla.

Filijalka vzajemno zavarovalne banke „Slavije“ v Trstu

išče agentov

za Trst, okolico, Gorisko in Istro. Ponudbe na gorenjo z referencami, ulica Stadion štev. 5, I nadstropje.

Sorodnikom, prijateljem in znancem ter vsem rodoljubom, bližnjim in daljnjim naznanjamo pretužno vest, da se je dne 30. oktobra ob 10. uri svečer preselil v boljše življenje naš nepozabni sin, oziroma brat

JOSIP FURLAN

v 25 letu svoje dobe, po dolgi in mučni bolezni in prividen sv. zakramenti za umirajoč.

Pogreb se je vršil dne 1. novembra ob 4. uri popoldne in je bil velelep in časten.

Zajedno izrekamo iskreno zahvalo vsem znancem in dobrotnikom, ki so pripomogli, da smo toli l-po skazali pokojniku poslednjo čast

Radoslav Furlan, oče. Barbara Furlan r. Cibic, mati. Davorin, Dragotin, brata. Josipa, sestra.

V „Narodnem domu“ v Celju

je oddati v najem še nekaj prav lepih prodajalnic za nizke najemnine. Prodajalnice leže zelo ugodno, ker so nasproti c. kr. davkariji in okrajnemu glavarstvu in ker sta v „Narodnem Domu“ dva denarna zavoda, namreč „Posojilnica“ in „Južno štajerska hranilnica“ tako, da je tukaj vedno velik promet, posebno ker stoji „Narodni Dom“ ob ljubljanski drž. cesti, po kateri gre ves promet iz Savinske doline. V „Nar. D.“ je tudi gostilna, čitalnica in zbirališče celjskih narodnih društev

Pogoji se izvejo pri „Celjski posojilnici“, kamor naj se blagovole pošiljati tudi ponudbe.

Na Najviše povelje Njeg. c. in kr. Apost. Veličanstva.

XIX. c. kr. državna loterija za skupne vojaške dobrodelne namene avstro-ogerske monarhije. Ta denarna loterija - v Avstriji jedina postavno dovoljena - obsega 7278 dobitkov v gotovem tona ju v skupnem znesku od 341.684 kron.

Glavni dobitek: 160.000 kron. Za izplačanje dobitkov jamči c. kr. loterijski sklad. Zrebanje se bude vršilo neprekljeno dne 16. dec. 1897.

Jedna srečka stane 2 gl. a. v. Srečke se dobivajo v eddelku za državne loterije na Dunaju I. Riemergasse 7, v loterijskih kol-kturah, v tobakarnah, davkarjah, na poštnih, brzajavnih in železničnih uradih v menjalnicah itd. Načrti z kupovalce srečk brezplačno. Srečke se dopošiljajo proste poštnine. C. kr. loterijsko-zakladno ruenateljstvo, oddelek za državne loterije.

Aite & Zadnik

TRST Via Nuova na vogalu via S. Lazzaro TRST

priporočata slavnemu slovenskemu občinstvu v mestu, okolici in na deželi bogato zalogo manifakturnega blaga. Dobiva se najnovejše blago za jesensko-zimsko sezono, za moške ženske in deco. Bogat izbor vsakovrstnega perila, stofe, forštanja, fanele, volnenih in svilnatih rut najnovejše mode. Razne drobnarije čipke in vezanja v obilni meri. Dobivajo se tudi najnovejše stofe za moške obleke, haveloki, ovratniki in ovratnice. Za slovenska društva razni trakovi in stofe za zastave. Sprejemajo se naročnine za izvršitev moških oblek. Cene jako nizke. Uzoreci na zantevanje takoj Pošiljatev poštnine prosto.

Držeč se narodnega gesla: Svojim k svojim! ostajeva udana Aite & Zadnik

Njegova Svetost Papež Leon XIII.,

sporočil je po svojem zdravniku prof. dr. Laponiju lekarnarju Piccoliju v Ljubljani najsrčnoje zahvalo za Njih Svetosti vposlano

tinkturo za želodec.

Omenjeni zdravnik, kakor veliko drugih odličnih profesorjev medicine so Piccolijevo tinkturo za želodec preskusili, ter jo priporočajo kot izvrstno krepilo za želodec, katera krepča želodec, pomnožuje tek, ter povspešuje prebavanje in čiščenje. Cena: 1 steklenica 10 nvč., 12 steklenic z zavijem 1 gl. 36 nvč.; poštna pošiljatev 66 steklenic 6 gl. 26 nvč.

Najviše priznanje

lekarnarju Piccoliju v Ljubljani kot prirejevalcu kapljic za zobe, katere je zadovoljnim vspehom Nj. c. kr. Vis. prajane gospe prestolonaslednice-udove nadvojvodinja. II

Stefanija

izvolila opetovano uporabiti. — Cena steklenici 20 nvč., 10 steklenic 1 gl. 50 nvč.

LEKARNA PICCOLI

„pri angelju“

Ljubljani Dunajska cesta.

Slovenci
in
Slovenke!

spominjajte se
o vsaki priliki naše prekoristne družbe

sv. Cirila in Metoda

Svoji k svojim!

**To Vam bodi geslo v gospo-
darskem življenju!**

Domača slovenska gostilna
FRANA VALETIČA
v ulici Solitario št. 12.

Podpisani priporoča se slav. občinstvu za obilen obisk ob vsaki priliki. Toči vipavska vina, bela in črna, po najnižjih cenah. Kuhinja je preskrbljena vedno z jedačami. Postreže se tudi pristnim brinjovcem, trpinovcem in slivovcem itd.

Udani **Fran Valetič**.

Ulica Donota št. 9.

Mehanična delavnica

ustanovljena leta 1869

Petra Braido in sina

prevzema poprave šivalnih strojev in koles in vseh mehaničnih del. Dela izvršuje najnatančneje in po najnižjih cenah. Prodaja tudi kolesa nova in obrabljena kakor tudi šivalne stroje. Abonement za hranitev koles po 2 gl. na mesec.

Ulica Donota št. 9.

Pravi trpotčev sok je jedine oni, kateri se pripravljajo v lekarni k Zrinjske mu. H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20

Trpotčev sok nepresekno deluje pri vseh prehlanjanih sopnih organov, ter je najbolje sredstvo za prsni katar, kašelj, prsni bol, hripavost in vratnol. Tudi zastarani kašelj se s tem zdravilom v najkrajšem času da odpraviti; bolniki pobijejo tek za jelo, lahko spijo in na tanačju hitro okrevajo. — Izmed mnogih zahval spominjam tukaj samo ono:

„Veleccenjeni gospod lekarnik!

Poslajte mi še tri steklenice Vašega izvrstno delujočega trpotčevega soka: potrebujem jih za moje poznanco. Jaz sem od dveh steklenic odneseno ga kašlja popolnoma ozdravel. Hvala Vam. Priporočil bodem ta zdravilni sok vsem prsobilnim. S spoštovanjem — Rudolf Ausim. Na Dunaju, 20 marca 1897“

Pazi naj se torej, da je na vsaki steklenici varstvena znamka t. j. slika bana Nikole Zrinjskega, kajti samo je oni pravi trpotčev sok, kateri to varstveno znamko nosi. — Cena steklenice s točnim opisom je 75 nč. — Razpošilja se vsaki dan pošto na vsa mesta in sicer proti predplačilu (priračunavlj. 20 nč. za zametek) ali pa po poštne povzetju. — Ceniki raznovrstnih domačih prečiščenih zdravil razpošiljajo se na zahtevo zastonj in poštine prosto. Lekarna k Zrinjskem, H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjskega trg št. 20.

Zlate, 18 srebrnih kolajn, 30 častnih in priznanih diplomov

Kwizde

korneuburški
živoređilni prašek

veterinarsko-dijetično
sredstvo za konje rogate
živali in ovce.

Rabi se že 43 let v mnogih blevih, kuder noče živina jesti, pri slabem prebavljanju, za aboljšanje in pomnoženje mleka pri kravah.

Cena 1/2 škatljici 70 nč.
II 1/2 „ 35
Dobiva se pristen le z gornjo varstveno znamko v vseh lekarnah in trgovinah z mirodijami.

Glavna zaloga:

FRAN. IV. KWIZDA,
c. in k. avstro-ogerski in kr. romunski dvorni liferant.

Okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju.

Varstvena znamka: SIDRO.
LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi, pripoznano izvrstno, bolečine blažečo mastilo, doliva se po 40 nč., 70 nč. in 1 gl. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to

splošno priljubljeno domače sredstvo

vedno le v originalnih steklenicah z varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samo steklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

Zaloga pohištva

tvrdke **Alessandro Levi Minzi**
Trst, Via Riberge, 21 in Piazza Veschia št. 2

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov, lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal in vsakovrstnih slik. — Na sahtevanje ilustriran cenik zastonj in franko. Naročeno blago stavlja se parnik, ali na železniško postajo, ne da bi se to računil stroške.

Zdravljenje krvi

čaj „Tisoberni ovet“ (Milleferri).

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omet za ozdravljanje, stoji 50 nč., ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER „Al des Mor“ Trst, veliki trg.

Moji izdelki

so pripoznani kakor dobri in v ceno! Remont. iz nikolja teče 23 ur, 3 gl. 60 nč. Remont. srebrn so zlatim obrezkom 6 gl. Budnikanker I vrste ki sveti od gl. 1.60. — Regulatorji v orehovi omazici od 4 gl. 50 nč. naprej Cemik se 500 slikami gratis in franko. Kar ne ugaja se zamenja ali vrne znesek.

Evg. Karcker

tvornica žopnih ur, razpošiljalni obrt in liferant društva uradnikov za posestva.

Bregenz am Bodensee N. 479. — 2 leti garancije.

Najmlajša velika novost!

Fotografični aparat „BLITZ“

gl. 1.90

katerem napravi lahko vsak v nekaterih minutah dovršene fotografije. Lahko in preprosto delo. Lahko umiljivi popis pridejan je vsakemu aparatu. Cena kompl. aparata vstovši kemikalije v elegantni kaseti gl. 1.90 (zaboj 35 nč.) Večji aparat s objektivom in večimi pripravami gl. 3.—

Jedina glavna zaloga M. Rundbakis, Dunaj II. Taborstr. 35.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

(registrovana zadruga z omejenim poročtvom)

v TRSTU, Via Molin piccolo št. 1, I. nadstropje.

(bilo nova postava posojila)

Daje posojila na vknjišbe po 5 1/2%, menjice po 6%, zastave po 5 1/2%. Sprejema hranilne vloge in je obrestuje po 4%. — Uradne ure so: Vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10—12 dop. Izplačuje se vsaki ponedeljek od 11. do 12. ure dopoldne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure popoldne. Glavni deleži voljajo po 200 kron. Zadrugi deložni se lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 1 gl. ter znaša vsaki delež 10 gl.

Kdor želi kupiti
slamozrnico, mlatnico, gepelj, trier ali sploh kak potrebni in koristni kmetijski stroj, naj zahteva prvi slovenski cenik naj novejših strojev od prve in jedine slovenske zaloge kmetijskih strojev na Goriskem

Franjo Babnika v Gorici
(začasno Via Fornica 12.)

Zastopnik in izročilo.

15 fokuzata
30 fokuzata
na ga goduje obaj
cau sezivranu

THE HORSE MANUFACTURING COMPANY,
7, Red Lion Court, London, E.C.

Tiskarna Gutenberg

nljalka ces. kralj. universitetne tiskarne „Styria“
13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13
TOVARNA ZA OBRTNE IN CONTO - KNJIGE

sistem „Patent Workmann Chicago“

Raztirni zavod — Knjigovestvo.

priporočajo se za prijazne naročbe se zadržim primernih cen in točne postrežbe.

Izdelovanje vsakovrstnih tiskovin kakor: časnikov, roketvorov v vsakem obsežu, brošur, plakatov cenikov, računov, memorandov, ekrožnic, papirja za liste in zavitek z napisom, naslovnih listkov jedilnih list, pavabil itd. itd. — Bogata zaloga glavnih, Conto-Corrent-knjig, Saldi-Centi, Fature Debitoren, Creditorov, Cassa-knjig, Strazza, Memoriali, Journalov, Prima-note, odpravnih, menjilnih časo-zapadnih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh pomožnih knjig, potem raztirnega (rtanega) papirja, Conto-Corrent, avilnega papirja za kopiranje, listov iz kavčeka za kopiranje, skledio iz olnka za kopiranje itd.

Za naročbe in nadaljnja pojasnila obrniti se je do glavnega zastopnika

Trst, Via delle Acque 5 — ARNOLDO COEN — Via delle Acque 5 Trst

Vse stroje za poljedelstvo in vinogradstvo

CENE Z NOVA ZNIŽANE.

Stiskalnice za grozdje, diferencialna sestava. Ta sestava stiskalnice ima največo pritiskujočo moč izmed vseh drugih, kakoršnih koli stiskalnic.
Stiskalnice za masline, hidravliške stiskalnice, brizgaljke proti peronosperi, Vermorelove sestave.
Te moje brizgaljke so znane kakor najboljše ter najcenejše; avtomatične brizgaljke, tlačilnice s pripravo za tlačiti jagode, stiskalnice za seno, triere itd. v najboljšem proizvodu.

Ig. Heller, Dunaj

Cenike in spričevala zastonj! Iščem zastopnikov! — Čuvati se je ponarejanj!

